

Do I *Have* To Do Teshuva?

R. Judah Kerbel ~ 15 Elul 5781

Devarim 30:1-3

1)When all these things befall you—the blessing and the curse that I have set before you—and you take them to heart amidst the various nations to which the LORD your God has banished you,
2) and **you return** to the LORD your God, and you and your children heed His command with all your heart and soul, just as I enjoin upon you this day,
3) then the LORD your God will **restore** your fortunes and take you back in love. He will bring you together again from all the peoples where the LORD your God has scattered you.

דברים פרק ל, א-ג

(א) וְהָיָה כִּי יָבֹאוּ עֲלֶיךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנֶיךָ וְהָשַׁבְתָּ אֶל לְבָבְךָ בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדִּיחָךְ יִקְוֶה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: (ב) וְשָׁבְתָּ עַד יִקְוֶה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם אֶתְּךָ וּבָנֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל בְּשָׁרְךָ: (ג) וְשָׁב יִקְוֶה אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶיךָ וְשָׁב וְקִבְּצָךְ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצָךְ יִקְוֶה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה:

Sefer Ha-Mitzvot #73

And that is that **He commanded us to confess** the transgressions and sins that we have done before God and to say them **together with [our] repentance.**

ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה עג
והמצוה הע"ג היא **שצונו להתודות** על החטאים והעונות שחטאנו לפני האל יתעלה ולאמר אותם **עם התשובה.**

Rambam Hilkhos Teshuva Intro.

Laws of Repentance - contains one positive mitzvah, that is a sinner should **repent from his sin before God and confess.**

רמב"ם הלכות תשובה הקדמה
הלכות תשובה. מצות עשה אחת, **והוא שישוב החוטא מחטאו לפני ה' ויתודה.**

Rambam Teshuva 1:1

All commandments of the Torah, whether they be mandatory or prohibitive, if a man violates any one of them, either presumptuously or erroneously, **when he will repent himself and turn away from his sinful way, he is obliged to confess before God, blessed is He!** even as it is said: "When a man or woman shall commit any sin..... Then they shall confess their sin which they have done (Num. 5.6–7), which is a confession of words. **Such confession is a mandatory commandment.**

רמב"ם תשובה פרק א הלכה א
כָּל מִצְוֹת שֶׁבְּתוֹרָה בֵּין עֲשֵׂה בֵּין לֹא תַעֲשֶׂה אִם עָבַר אָדָם עַל אַחַת מֵהֶן בֵּין בְּזָדוֹן בֵּין בְּשִׁגְגָה **כְּשֵׁינַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְיָשׁוּב מִחַטָּאוֹ חַיֵּב לְהִתְּוֹדוֹת** לְפָנָיו הָאֵל בְּרוּךְ הוּא שְׁנֵאמַר (במדבר ה ו) "אִישׁ אִוֹ אֲשֶׁה כִּי יַעֲשֶׂה" וְגו' (במדבר ה ז) "וְהִתְּוֹדוּ אֶת חַטָּאתְכֶם אֲשֶׁר עֲשׂוּ" זֶה וְדוּי דְּבָרִים. **וְדוּי זֶה מִצְוֹת עֲשֵׂה.**

Rambam Teshuva 7:5

Indeed, the Torah long since assured us that in the end, at the close of the period of exile Israel will turn to repentance and be momentarily redeemed, as it is said: "And it shall come to pass, when all these things are come upon thee... and shalt return unto the Lord thy God... that then the Lord thy God will turn thy captivity, and have compassion upon thee, and will return and gather thee from all the peoples whither the Lord thy God hath scattered thee" (Deut. 30.14).

רמב"ם ה' תשובה פרק ז הלכה ה
וְכָבֵר הַבְּטִיחָה תּוֹרָה שְׂסוּף יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה בְּסוּף גְּלוּתוֹן וּמִיָּד הֵן נִגְאָלִין שְׁנֵאֵמַר
(דברים ל א) "וְהָיָה כִּי יָבֹאוּ עָלֶיךָ כָּל הַדְּבָרִים"
וְגו' (דברים ל ב) "וְשָׁבַת עַד ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים ל
ג) "וְשָׁב ה' אֱלֹהֶיךָ" וְגו' :

מנחת חינוך פרשת נשא מצוה שסד

ולכאורה נלע"ד **מדי הרהמ"ח דהמ"ע דכאן אינו התשובה רק הוידוי בפה דגזה"כ היא** דאם מתנחם מהחטא צריך להתוודות בפיו ככל מ"ע שתלוי בדיבור ...

ובאמת תשובה מבואר להדיא בתורה בפי תשובה בפי נצבים ... **א"ו תשובה לחוד דהיא אפילו בלב אם מתחרט בלב שלם הקדוש ברוך הוא מקבל תשובתו** רק כאן היא מ"ע ככל מ"ע שבתורה לומר הוידוי בפה ואם לא אמר בפה ביטל מ"ע אבל מ"מ לענין כפרה על העבירה שעבר נתכפר בתשובה בלב... וכ"נ בקדושין ד' מ"ט דאם קידש ע"מ שהוא צדיק אפי' הוא רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה בלבו הרי דתשובה בלב אף שלא בפה הוי צדיק

אך באמת... בודאי תשובה היא מצוה מחויבת דהתורה צותה אם עבר עבירה דמחויב לעשות תשובה וגם וידוי כמו תפילין ומצה ודומי' א"כ אם לא עשה תשובה כהוגן עובר בכל רגע על מ"ע ואם מת בלא תשובה כמו שנפרעין ממנו על העבירה שלא אכל מצה ה"נ נפרעין ממנו דה"י חייב בעשה דתשובה ולא עשה...

מבואר בדבריו דאין התשובה מ"ע דלא כתב מ"ע שיעשה תשובה רק אם בא לעשות מ"ע שיתוודה בפיו **א"כ אם לא עשה תשובה אין לו עונש כלל על מה שלא עשה תשובה רק על העבירה שעבר**. וא"כ בעשה תשובה ולא התודה אין לו עונש על הוידוי מכ"ש דאם לא עשה תשובה כלל אין לו עונש

עבודת המלך הלכות תשובה פרק א הלכה א

והנה סגנון לשון רבנו כל מצות שבתורה וכו' כשיעשה תשובה, וישוב מחטאו חייב להתודות, ולא הזכיר רבנו כלל עיקר חיוב התשובה (לא כאן ולא בספר המצוות כי אם ברמזיו בריש ההלכה מצות עשה אחת והיא שישב החוטא מחטאו לפני ה' ויתודה) כי אם חיוב הוידוי כשעושה תשובה... אבל דברי רבנו מבוארין וברורים, דהנה באמת צריך להבין שחדשה תורה דין התשובה, ואלמלי כתבה תורה דין התשובה הרי הייתי אומר שאין צריכים לעזוב החטא ולהתחרט עליו וכי אפשר לומר כן, שהאיש העובר על איסורים שבתורה לא יעזוב חטאו כי אם יעבור עוד על האיסורים, וכן החרטה שהיא ג"כ מיסודי התשובה וכמ"ש רבנו וכן כל הראשונים ז"ל, **הלא אין זה דין שהלא כמובן אם אדם עובר על איסורין, ומכיר חטאו ואינו כופר חלילה בהשי"ת בודאי יתחרט על אשר עשה, כי השחית את נפשו וענש יענש, אולם עיקר דין חידוש מצות עשה של תשובה הוא החיוב להתודות והקבלה על להבא, שזה אינו נכנס בגדר הממילא שהרי שפיר יכול לעזוב חטאו ולהתנחם עליהם ומ"מ לא יאמר דברים אלו בפיו ולא יקבל על עצמו להיות זהיר להבא בכל זה** (ואמנם הרמב"ן ז"ל כתב דמדכתב בלשון בינוני הוא גם הבטחה ועי' סמ"ק יום שני מצוה נ"ג לשוב דכתיב ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו) וזהו יסוד התשובה שחדשה תורה בקרא דהתודה... אבל דין שישב החוטא מחטאו אין זה נכלל בכלל המ"ע **שגם בלא מ"ע זו מחויב בה שהרי זהו כל קיום דיני התורה**, וכי בשביל שעבר עליה נפטר מקיום התורה, וכיון שעיקר חידוש התורה בתשובה להתודות הרי בודאי שזה מעכב.

על התשובה, הגרי"ד סלובייצ'יק, עמ' 38

בעל "מנחת חינוך" ודודי, רבי מנחם קרקובסקי, בעל "עבודת המלך על הרמב"ם, סבורים כדבר מוסכם כי תשובה לדעת הרמב"ם אינה מצוה אלא מעשה מובן מאליו, שהרי לא ייתכן ולא יתואר שישאר אדם מישראל שקוע בחטא ולא ישוב בתשובה. **לדעתי, קשה לקבל הנחה זו**... שהרי יש בתורה כמה וכמה פסוקים המדברים במפורש על התשובה כעל מצוה, כגון פסוק זה: "בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים, **ושבת** עד ה' אלקיך ושמעת בקולו. התורה מדבר כאן ברורות על תשובה: "ושבת" ולא על וידוי...

הרמב"ם מפרש פסוקים אלה (בפי' נצבים) כהבטחה...

ואולם, ראיה זו אינה עומדת בפני הבקורת, שהרי באותה הלכה עצמה אומר הרמב"ם: "כל הנביאים כולן ציוו על התשובה ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה." זאת ועוד, בפ"ב מהלכות תשובה, הלכה ז', בדונו בעשרת ימי תשובה, כותב הרמב"ם: "יום הכפורים הוא זמן תשובה לכל, ליחיד ולרבים והוא קץ מחילה וסליחה לישראל. לפיכך חייבים הכל לעשות תשובה ולתודות ביום הכפורים". משמע, שהרמב"ם סובר, כי חוץ ממצות תשובה של כל השנה, **יש מצות תשובה ווידוי המיוחדת לעשרת הימים. מסתבר, אפוא, שהתשובה ביום הכיפורים הינה מצוה חדשה, מיוחדת, הנוגעת ליום הכיפורים בלבד**...

ברם, כלום לראיות מעין אלו אנו צריכים? וכי מי יוכל להעלות על הדעת שוידוי ייחשב למצוה ואילו תשובה אינה כן!?! וכי ייתכן וידוי בלא תשובה!?! מה ערכו של וידוי כזה, מה משמעותו?... שיטה זו אנו מוצאים גם בהלכות תשובה. **תשובה בעיני הרמב"ם היא מעין עבודה שבלב**. זוהי מצוה שעיקרה אינו במעשים ובפעולות, **אלא בתהליך הנמשך לעתים על פני שנות חיים**... ומה מעשה התשובה? הוזה אומר: הוידוי.

במעשה המצוה, הוא נותן את התשובה האובייקטיבית, המעשית, "כיצד מתודין". אך בכותרת, הגדרת המצוה, הוא מטעים את החוויה הפנימית שבתשובה...

Devarim 30:11-14

11. Surely, this Instruction which I enjoin upon you this day is not too baffling for you, nor is it beyond reach.

12. It is not in the heavens, that you should say, "Who among us can go up to the heavens and get it for us and impart it to us, that we may observe it?"

13. Neither is it beyond the sea, that you should say, "Who among us can cross to the other side of the sea and get it for us and impart it to us, that we may observe it?"

14. No, the thing is very close to you, in your mouth and in your heart, to observe it.

Ramban 30:11

The meaning thereof is that it refers to the entire Torah. **But the correct interpretation** is that when he refers to the entire Torah, he says [as above] *Every commandment which I command thee this day. Rather [the expression used here] this commandment refers to [the commandment of] repentance aforementioned*, for the verses, *and thou shalt bethink thyself; and thou shalt return unto the Eternal thy G-d* constitute a commandment, wherein he commands us to do so. It is stated in a future tense [rather than in the imperative] to suggest, in the form of a pledge, that it is destined [that Israel will repent]. And the sense thereof is to state that *if thy outcasts be in the uttermost parts of heaven* and you are under the power of the nations, you can yet return to G-d and do *according to all that I command thee this day*, for the thing is not hard, nor far off from you, but rather *very nigh unto thee*. to do it at all times and in all places. **This is the sense of the expression, in thy mouth, and in thy heart, that thou mayest do it. meaning that they confess their iniquity, and the iniquity of their fathers. by word of their mouth**, and return in their heart to G-d and accept the Torah upon themselves this day to perform it throughout the generations, as he mentioned, *thou and thy children with all thy heart*, as I have explained.

דברים פרק ל, יא-יד

(יא) **כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוה היום לא נפלאות הוא ממך ולא רחקה הוא:** (יב) לא בשמים הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויסקחה לנו וישמענו אתה ונעשה: (יג) ולא מעבר לים הוא לאמר מי יעבר לנו אל עבר הים ויסקחה לנו וישמענו אתה ונעשה: (יד) **כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשתו:**

רמב"ן דברים פרק ל פסוק יא וטעם כי המצוה הזאת - על כל התורה כולה. **והנכון**, כי על כל התורה יאמר (לעיל ח א) "כל המצוה אשר אנכי מצוה היום", **אבל "המצוה הזאת" על התשובה הנזכרת**, כי והשבות אל לבבך (בפסוק א) ושבת עד ה' אלהיך (בפסוק ב) מצוה שיצוה אותנו לעשות כן. ונאמרה בלשון הבינוני לרמוז בהבטחה כי עתיד הדבר להיות כן. והטעם, לאמר כי אם יהיה נדחך בקצה השמים ואתה ביד העמים תוכל לשוב אל ה' ולעשות ככל אשר אנכי מצוה היום, כי אין הדבר נפלא ורחוק ממך אבל קרוב אליך מאד לעשותו בכל עת ובכל מקום:

וזה טעם בפיך ובלבבך לעשותו - שיתודו את עונם ואת עון אבותם בפיהם, וישובו בלבם אל ה', ויקבלו עליהם היום התורה לעשותה לדורות כאשר הזכיר (לעיל פסוק ב) אתה ובניך בכל לבבך - כמו שפירשתי (שם):

לשוב דכתיב (דברים לו) ושבת עד ה' אלהיך ושמעת בקולו ואמרו חכמים שוב יום אחד לפני מיתתך. ישוב היום שמא ימות למחר. ונמצא כל ימיו בתשוב' וצריך ודוי וקרוב, ככל הכתוב בתורת משה. ועכשיו לא נשאר לנו אלא ודוי דברים.

Shaarei Teshuva 4:17

And about that which they, may their memory be blessed, said (Yoma 86a) about [sins that warrant] excision or a death penalty from the court, “repentance and Yom Kippur suspend [the punishment], and afflictions absolve” - there is a question: And is it not written (Leviticus 16:30), “of all your sins; you shall be pure before the Lord?” And the answer to this is that, **that which is stated, “you shall be pure before the Lord,” is a positive commandment to repent - that we search our ways and investigate [them] and return to the Lord on Yom Kippur. And even though we have been obligated about this at all times, this obligation is added on Yom Kippur.** And the purification that is in our hands is repentance and refinement of [our] deeds. But that which is written (earlier in Leviticus 16:30), “For on this day shall atonement be made for you, to purify you” - which is written about the purification that God, may He be blessed, is to purify us from iniquity and atone for us [with] a complete atonement on Yom Kippur without afflictions - is stated about [simple] negative commandments. But regarding [sins that warrant] excision or a death penalty from the court, repentance and Yom Kippur [only] suspend [the punishment], and afflictions absolve.

ספר שערי תשובה לרבינו יונה שער ד אות

ז
 יז ועל זה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא פו, א): כי על כריתות ומיתות בית דין תשובה ויום הכיפורים תולים ויסורים ממרקים, יש שאלה: והלא כתוב (ויקרא טז, ל): "מכל חטאתכם לפני ה' תטהרו?" והתשובה בזה, **כי מה שנאמר "לפני ה' תטהרו" מצות עשה על התשובה, שנחפש דרכינו ונחקרה ונשובה אל ה' ביום הכפורים. ואף על פי שנתחייבנו על זה בכל עת - החיוב נוסף ביום הכפורים, והטהרה אשר בידינו היא התשובה ותיקון המעשים, אבל מה שכתוב (שם): "כי ביום הזה יכפר עליהם לטהר אתכם" - שהוא אמור על הטהרה, שהשם יתברך מטהר אותנו מן העון ומכפר עלינו כפרה שלמה ביום הכפורים בלא יסורים, זה נאמר על מצות לא תעשה, אבל על כריתות ומיתות בית דין תשובה ויום הכפורים תולים ויסורים ממרקים.**

Rav Binyamin Tabory, *The Weekly Mitzvah*, "Teshuva"

Rabbenu Yona may have meant that all year round, a person who commits a sin bears an obligation to perform teshuva for that particular sin. On Yom Kippur, however, we are required to attain a state of purification from all our sins (see [Vayikra 16:30](#)). If a person performs teshuva for only part of his sins, he does not meet this requirement and does not fulfill the mitzva. Rabbeinu Yona (ibid. 1:9) indeed writes that forgiveness is granted for any type of teshuva, whereas purity requires much more. To illustrate this point, Rabbenu Yona draws an analogy to a soiled garment. Standard laundering may remove some stains, but the garment will remain dirty until it is laundered thoroughly and all stains are removed.

<https://www.etzion.org.il/en/halakha/studies-halakha/philosophy-halakha/nitzavim-teshuva-repentance>